

**MÚSICA DE
CÀMBRA**

16 DE DESEMBRE
SALA 2 ORIOL MARTORELL

**TRIO
FORTUNY**

TRIO FANTASMA DE BEETHOVEN

PROGRAMA DE MÀ

AMY BEACH

(Nou Hampshire, 1867 – Nova York 1944)

TRIO AMB PIANO EN LA MENOR, OP. 150

(1938) – 15'

Allegro

Lento espressivo

Allegro con brio

LUDWIG VAN BEETHOVEN

(Bonn, Alemanya 1770 – Viena 1827)

TRIO AMB PIANO EN RE MAJOR "FANTASMA", OP. 70 N. 1

(1808) – 30'

Allegro vivace e con brio

Largo assai ed espressivo

Presto

TRIO FORTUNY

Joel Bardolet, violí
Pau Codina, violoncel
Marc Heredia, piano

COMENTARI

per **Jacobo Zabalo**

No són gaires els compositors o compositoras que poden enorgullir-se d'assolir la xifra 150 al seu opus i, amb tot, en el cas de la nord-americana Amy Beach (1867-1944) el mèrit no rau merament en aquesta dada. Reconeguda com a nena prodigi en una llar sensibilitzada amb l'art musical –la seva mare, Clara Imogene “Marcy” Cheney, era pianista i cantant–, va estudiar piano amb Carl Baermann, deixeble del mític Franz Liszt, quan la família es va traslladar a Boston, el 1875. El seu debut, amb només setze anys, va ser seguit amb interès pels mitjans locals. En certa manera animada pel seu marit, va optar per centrar-se en la composició. Si bé algunes de les seves obres més emblemàtiques són per a orquestra, com la simfonia “Gaèlica” –que deixa traslluir la influència del compositor de la simfonia “del Nou Món”–, o inclús per a orquestra amb cor, com ara la Missa en mi m (1892) o l'impressionant *Canticle of the Sun* (1928), Amy Beach també va mostrar una gran habilitat en la composició de peces en format de cambra. Entre d'altres, el seu opus inclou un bon nombre de cançons, una balada, una sonata per a violí o un quintet amb piano, així com –per descomptat– el Trio amb piano en la m, op. 150, antepenúltima obra numerada. Malgrat la data de composició (1938), el lirisme de l'*allegro* inicial sembla beure de fonts brahmsianes, com si reivindicés una sensibilitat atemporal. El *lento espressivo* abunda en aquesta línia, traçant figures especulars d'incontestable bellesa que contrasten amb la discreta animositat del presto, *allegro con brio*.

El 1808, cent trenta anys abans, Ludwig van Beethoven va compondre un trio amb piano que la posteritat coneixeria pel sobrenom de “Geist” (literalment, *esperit*). Tot i que, en el seu context, les reminiscències del terme són en gran manera filosòfiques –recordem que l'any anterior havia vist la llum una de les obres més influents de tots els temps, la *Fenomenologia de l'esperit*–, se sap que, per a la concepció de l'idiosincràtic moviment lent, Beethoven va tenir present una òpera basada en la versió alemanya de *Macbeth* –concretament, l'escena inicial de les bruixes–, que es va haver d'interrompre per la mort del traductor. No és aquell l'únic moviment memorable d'una composició creada sota l'empara de la princesa hongaresa Marie Erdödy, melòmana de salut fràgil que –segons es diu– va despertar l'admiració de Beethoven. Esglaia l'arravatament inicial de l'*allegro vivace e con brio*, com un apassionat i incontinent exabrupte. El *tutti* coneixerà diverses repeticions, donant peu –entre elles– al desenvolupament de diàlegs amb insinuacions dissonants contrarestades pel geni de Bonn amb la seva contundència característica. Més que

una atmosfera pròpiament malèfica, al subsegüent *largo assai ed espressivo*, sembla estendre-s'hi una boira metafísica que dinamitza la malenconia en què –explica Louis Spohr– es trobava un Beethoven condemnat ja a la sordesa profunda. Com per esvair humors infaustos, la lleugeresa del presto enuncia a la persona del primer violí –doblada pel violoncel i després reforçada pel piano– una possibilitat lluminosa que suggereix una via salvífica a través de l'experiència artística. A propòsit d'aquest trio, E. T. A. Hoffmann va escriure que obria «un món desconegut per a la humanitat».

PRINCIPALS MITJANS PATROCINADORS

LA VANGUARDIA

3cat